

Fødsler i Grønland 2020 - 2021

Indhold

Baggrund	2
Formål	2
Materiale og metode	2
Resultater	2
Fødselskvotienter i regionerne.....	2
Fødsler i forhold til fødesteder.....	3
Vægt og længde	6
Moderens alder.....	8
Udviklingen i Fødselstal i Grønland.....	9
Fødselskvotienter i Rigsfællesskabet	10
Enkelt- og flerfoldsfødsler	10
Perinatal dødelighed.....	11
Spædbarnsdødelighed	11
Indgriben i fødsel	12
Diskussion	13
Referencer.....	16
Bilag 1	17
Bilag 2	18
Resumé.....	19

Baggrund

I 2020 og 2021 var alle regionssygehuse med undtagelse af Aasiaat Sygehus (sundhedsregion Disko) fødesteder. Fødsende fra sundhedsregion Disko blev henvist til Ilulissat (sundhedsregion Avannaa) eller til Dronning Ingrid's Hospital (DIH) i Nuuk. Herudover var Tasiilaq Sygehus fødested.

Formål

Formålet med denne rapport er at give et overblik over fødsler i Grønland i 2020 og 2021.

Materiale og metode

Alle fødsler i landet indberettes løbende til Landslægeembedet via en fødselsanmeldelsesblanket på den enkelte fødsel. Herudover registreres data vedrørende alle fødsler i den elektroniske patientjournal, Cosmic, hvorfra der laves et dataudtræk, så der fremkommer en samlet oversigt over alle fødsler i landet. Inkomplette data er suppleret og verificeret ud fra de enkelte fødselsanmeldelser og journaloplysninger fra Cosmic. Denne rapport er baseret på dataudtræk og indberetninger af fødsler fra 2020 og 2021, som er sammenholdt med fødselsdata fra Grønlands Statistik. Data fra Grønlands Statistik har små afvigelser fra denne opgørelse, idet dødfødsler og fødsler, hvor moderen ikke havde folkeregisteradresse i Grønland, ikke er medtaget i Grønlands Statistik – herudover kan der være enkelte afvigelser som følge af registrering i Cpr-register, som Grønlands Statistik trækker data fra. Beregningerne i denne rapport er udført i Excel.

Resultater

Fødselskvotienter i regionerne

Følgende tabel viser, hvor mange børn inklusiv dødfødte, der blev født i regionerne i forhold til antal kvinder i den fertile alder.

Tabel 1: Fødselskvotienter i Regionerne

Bopælsregion	2020	Fødselskvotient*	2021	Fødselskvotient*
Avannaa	175	65,9	137	51,4
Disko	83	54,6	64	42,6
Kujataa	92	63,9	76	53,0
Qeqqa	119	53,5	145	65,0
Sermersooq	371	61,2	344	56,1
DK	1	-		
Total	841	60,5	766	54,8

¹Antal nyfødte børn (levende og dødfødte) pr. 1.000 kvinder i den fertile alder (15-49 år) i regionen. Baseret på befolkningstal fra Grønlands Statistik.

Det ses af tallene, at der blev født relativt færre børn på landsplan i 2021 sammenlignet med 2020. Begge år lå region Disko en del under landsgennemsnittet af antal nyfødte børn pr. 1.000 kvinder i den fertile alder, mens region Sermersooq begge år lå over gennemsnittet.

Fødsler i forhold til fødesteder

Følgende tabel viser det totale antal børn i Grønland fordelt på sundhedsregioner inklusiv dødfødte og børn født i Danmark, hvor moderen havde grønlandsk folkeregisteradresse.

Tabel 2: Antal nyfødte børn fordelt på regioner og DIH i 2020 og 2021

Fødested	Årstal			
	2020	Andel af total	2021	Andel af total
Dronning Ingrid's Hospital	508	60,4 %	497	64,8 %
Sundhedsregion Avannaa	169	20,1 %	118	15,4 %
Sundhedsregion Disko	3	0,4 %	2	0,3 %
Sundhedsregion Kujataa	48	5,7 %	49	6,4 %
Sundhedsregion Qeqqa	55	6,5 %	61	8,0 %
Sundhedsregion Sermersooq	53	6,3 %	37	4,8 %
Født i DK	5	0,6 %	2	0,4 %
Total	841	100 %	766	100 %

I 2020 blev der født 841 børn og i 2021 blev der født 766 børn, hvor moderen havde bopæl i Grønland eller hvor moderen havde folkeregister adresse i Danmark, men fødte i Grønland.

I 2020 blev der registreret seks dødfødte børn. Fire børn, hvor moderen havde bopæl i Grønland blev født i Danmark, og en enkelt med bopæl i Danmark på fødselstidspunktet fødte i Grønland. Der var altså 837 børn, som blev født i Grønland, men 841 nyfødte i landet i 2020, heraf var 835 levendefødte, hvor en ikke havde folkeregisteradresse i Grønland på fødselstidspunktet.

I 2021 blev der registreret tre dødfødte børn – heraf var den ene registreret med fødested i Danmark. Der var i alt to børn, hvor moderen havde bopæl i Grønland, som blev født i Danmark, hvilket betyder, at der blev født 764 børn i landet, men der blev registreret 766 nyfødte – heraf 763 levendefødte, hvor en ikke havde folkeregisteradresse i Grønland på fødselstidspunktet.

Begge år blev cirka to tredjedele af de nyfødte børn, født på Dronning Ingrid's Hospital (DIH) i Nuuk. Der blev herudover født et betydeligt antal børn på regionssygehuset i Ilulissat, hvor en femtedel af alle nyfødte blev født i 2020 og omkring en sjettedel i 2021.

De 841 nyfødte børn var i 2020 fordelt på 831 fødsler, hvor 329 (39,6 %) af de fødende kvinder var førstegangsfødende. I 2021 var de 766 nyfødte børn fordelt på 758 fødsler, hvor 296 (39,1 %) af kvinderne var førstegangsfødende.

Følgende tabeller viser, hvor mange af fødslerne, der foregik i det fødedistrikt, som kvinden bopælsmæssigt tilhørte.

Tabel 3.1: Fødsler fordelt på bopæls- og sundhedsregioner regioner i 2020

Fødested (Fødedistrikt)										
Fødedistrikt	DIH	Avannaa	Disko	Qeqqa	Kujataa	Sermersooq ²	DK	Født i eget distrikt	Total i region	Andel
Sermersooq ¹	294	1			1	1	4	294	301	97,7 %
Avannaa	51	123						123	174	70,7 %
Disko	35	45	3					3	83	3,6 %
Qeqqa	63			54				54	117	46,2 %
Kujataa	44			1	47			47	92	51,1 %
Tasiilaq	12					51		51	63	81,0 %
DK	1								1	0 %
Total	500	169	3	55	48	52	4	573	831	69,0 %

¹Region Sermersooq fraset Tasiilaqdistriktet

²Fødsler i hele region Sermersooq udenfor Nuuk

Tabel 3.2: Fødsler fordelt på bopæls- og sundhedsregioner regioner i 2021

Fødested (Fødedistrikt)										
Fødedistrikt	DIH	Avannaa	Disko	Qeqqa	Kujataa	Sermersooq ²	DK	Født i eget distrikt	Total i region	Andel
Sermersooq ¹	291			1		5	1	297	298	99,7 %
Avannaa	48	86			1			86	135	63,7 %
Disko	28	32	2					2	62	3,2 %
Qeqqa	81			60	1		1	60	143	43,4 %
Kujataa	30				47			47	77	61,0 %
Tasiilaq	9					33		33	42	78,6 %
DK	1								1	0 %
Total	488	118	2	61	49	38	2	525	758	69,3 %

¹Region Sermersooq fraset Tasiilaqdistriktet

²Fødsler i hele region Sermersooq udenfor Nuuk

I 2020 foregik 573 ud af 831 (69,0 %) fødsler i den region, den fødende bopælsmæssigt tilhører. Ud af 83 fødsler i region Disko i 2020 fødte 35 (42,2 %) på DIH og 45 (54,2 %) i region Avannaa, mens tre (3,6 %) fødte i egen region.

I 2021 var der 525 ud af 758 (69,3 %) fødsler, som foregik i egen region. I 2021 fødte 62 kvinder med bopæl i region Disko – heraf fødte 28 (45,2 %) på DIH og 32 (51,6 %) i region Avannaa, mens to (3,2 %) fødte i egen region.

Følgende tabeller viser, hvor mange, der fødte i egen by – og dermed ikke rejste for at føde. De øvrige fødende var enten visiteret til DIH for at føde eller boede i en by/bygd, som ikke var fødested.

Tabel 4.1: Fødsler foregået i egen by i 2020

Fødedistrikt	Antal fødsler i fødselsdistrikt	Bopælsby	Antal fødsler i egen by	Andel fødsler i egen by
DIH	302	Nuuk ²	261	86,4 %
Avannaa	174	Ilulissat	52	29,9 %
Disko	83	Aasiaat	2	2,4 %
Qeqqa	117	Sisimiut	45	38,5 %
Kujataa	92	Qaqortoq	31	33,7 %
Sermersooq	63	Tasiilaq	33	52,4 %
Øvrige ¹		Egen by/bygd	9	
Total	831	Total	433	52,1 %

¹Øvrige præterme eller planlagte fødsler i egen by/bygd, som ikke var godkendt fødested

²Kvinde med folkeregisteradresse i DK, som boede eller opholdt sig i Nuuk på fødselstidspunktet, er medtaget i antal fødende med bopæl i Nuuk.

Tabel 4.2: Fødsler foregået i egen by i 2021

Fødedistrikt	Antal fødsler i fødedistrikt	Bopælsby	Antal fødsler i egen by	Andel fødsler i egen by
DIH	299	Nuuk ²	275	92,0 %
Avannaa	135	Ilulissat	38	28,1 %
Disko	62	Aasiaat	2	3,2 %
Qeqqa	143	Sisimiut	51	35,7 %
Kujataa	77	Qaqortoq	24	31,2 %
Sermersooq	42	Tasiilaq	20	47,6 %
Øvrige ¹		Egen by/bygd	4	
Total	758	Total	414	54,6 %

¹Øvrige præterme eller planlagte fødsler i egen by/bygd, som ikke var godkendt fødested

²Kvinde med folkeregisteradresse i DK, som boede eller opholdt sig i Nuuk på fødselstidspunktet, er medtaget i antal fødende med bopæl i Nuuk.

I 2020 var der 433 ud af 831 (52,1 %) som fødte i egen by – og altså dermed ikke rejste for at føde. I 2021 var det 414 ud af 758 (54,6 %), som fødte i den by, de boede i. Det var altså omkring halvdelen af de fødende i landet, som rejste for at føde. Udover fødslerne i Aasiaat var der henholdsvis ni og fire i 2020 og 2021, som fødte i en by/bygd, der ikke var godkendt som fødested.

I såvel 2020 som 2021 var Ilulissat det sygehus, som havde flest fødende uden bopæl i regionsbyen, og Sisimiut det sygehus med flest fødende med bopæl i byen.

Af tabel 3.1 og 3.2 fremgår det, at der var henholdsvis 500 og 488 fødsler på DIH i 2020 og 2021. Af tabel 4.1 og 4.2 fremgår det, at der var henholdsvis 261 og 275, som fødte på DIH, der havde bopæl i Nuuk, hvilket betyder, at omkring halvdelen af de fødende på DIH kom fra en by/bygd et andet sted i landet end Nuuk.

I 2020 var der 11 kvinder, som fødte i en by eller bygd, der ikke var godkendt som fødested. Der var to fødsler i Aasiaat, seks fødsler i Maniitsoq, en i Uummanaq, en i Savissivik og en tvillingefødsel i Kuummiit, hvor det ene barn var dødfødt. I 2021 var der seks fødsler i en by eller bygd, som ikke var godkendt fødested – heraf var to fødsler i Aasiaat, en i Upernavik, en i Maniitsoq, en i Paamiut og en i Ittoqqortoormiit, hvor barnet døde kort efter fødslen (Se bilag 1 og 2).

Fraset en enkelt, der selv ønskede at føde i Uummannaq, var alle fødsler på ikke godkendte fødesteder præterme og planlagt til at foregå i Nuuk eller Ilulissat. Udover den planlagte fødsel i Uummannaq havde alle børnene en gestationsalder på under 37 uger – heraf skete to af fødslerne før uge 28.

Syv ud af de 17 fødsler foregik i Maniitsoq, hvor fem af disse fødsler var med assistance fra en fødselsassistent. Ved en af fødslerne i Maniitsoq, nåede der at komme en jordemoder fra Nuuk til at varetage fødslen. Ved en anden af disse fødsler blev der udført et akut sektio af en obstetriker fra Nuuk, der befandt sig i Maniitsoq. Alle børnene, som blev født i Maniitsoq, var levendefødte og levedygtige.

Der var fire fødsler i Aasiaat assisteret af en jordemoder. To af disse børn døde kort efter fødslen. I Paamiut, var der en enkelt fødsel, som blev assisteret af en jordemoder. I Ittoqqortoormiit fødte en kvinde med assistance fra en sygeplejerske et misdannet barn, som døde umiddelbart efter fødslen.

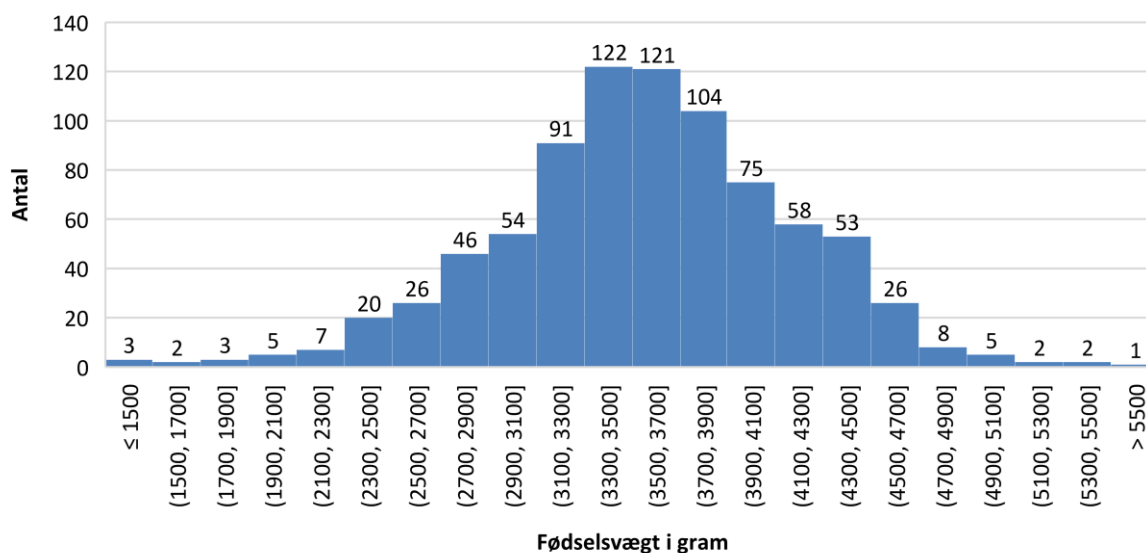
Der foregik fire præterme fødsler i bygder. I Kummiit fødte en kvinde tvillinger, hvor den ene var dødfødt og den anden døde umiddelbart efter fødslen. I henholdsvis Kullorsuaq og Savissivik blev der født et levedygtigt præmaturt barn. Alle fødsler i bygderne var assisteret af en bygdemedarbejder.

I alt var der fire fødsler, som foregik på ikke-godkendte fødesteder, hvor børnene var dødfødte eller døde lige efter fødslen. Fem mødre med deres nyfødte børn blev efter fødslen overflyttet eller evakueret til DIH efter fødslen og en enkelt fra Savissivik blev overflyttet til Qaanaq (Se bilag 1 og 2).

Vægt og længde

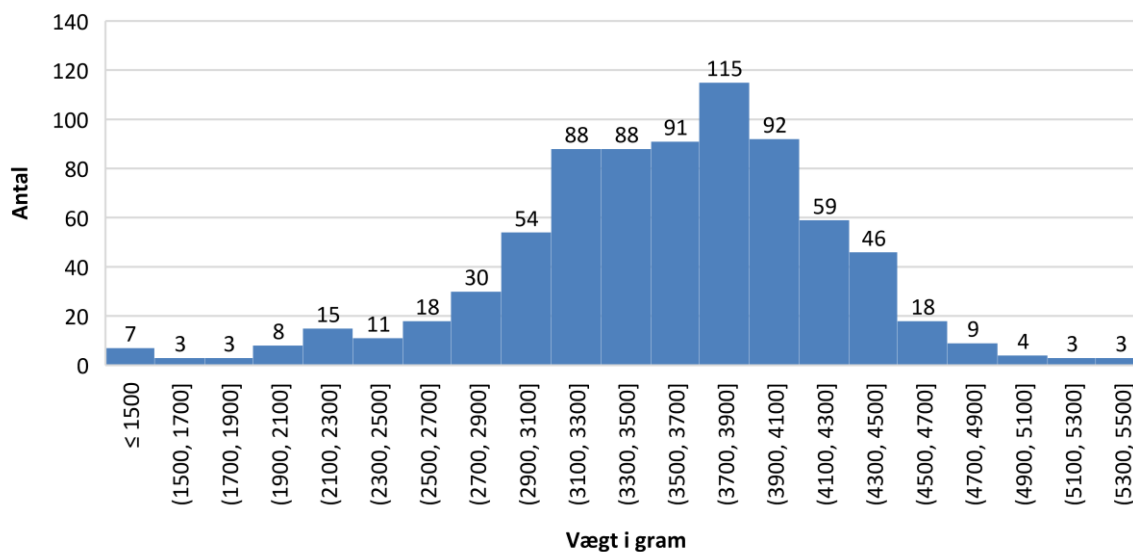
Følgende figurer viser fordelingen af fødselsvægten i gram på nyfødte i 2020 og 2021.

Figur 1.1: Fordeling af fødselsvægt på levendefødte 2020

Gennemsnitsvægten på nyfødte i 2020 var 3562 g. Der er registreret vægt på en ud af to dødfødte, som var på 1820 g.

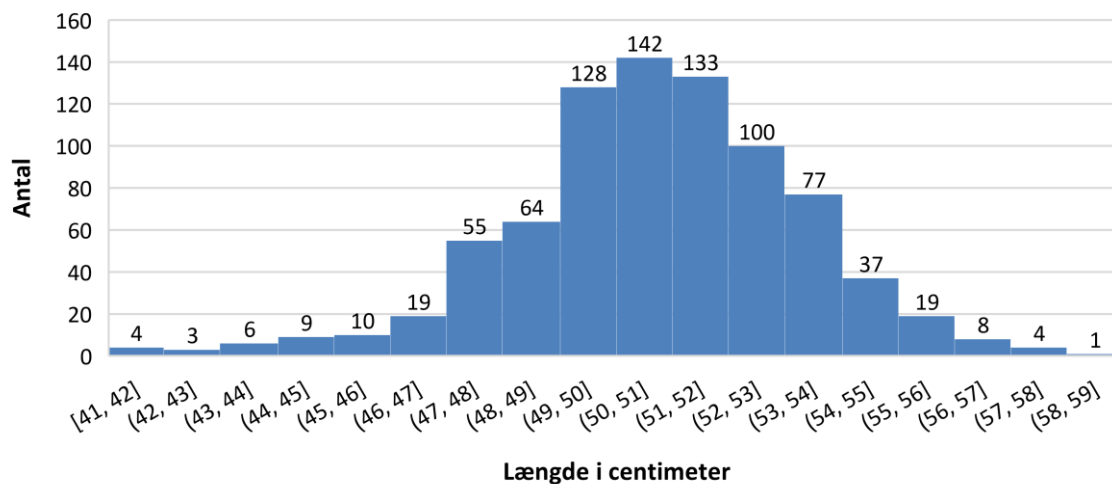
Figur 1.2: Fordeling af fødselsvægt på levendefødte 2021

Gennemsnitsvægten på nyfødte i 2021 var 3571 g. Der blev registreret vægt på tre ud af seks dødfødte, hvor gennemsnitsvægten var på 2670 g.

Følgende figurer viser fordelingen af længden i centimeter på nyfødte i 2020 og 2021.

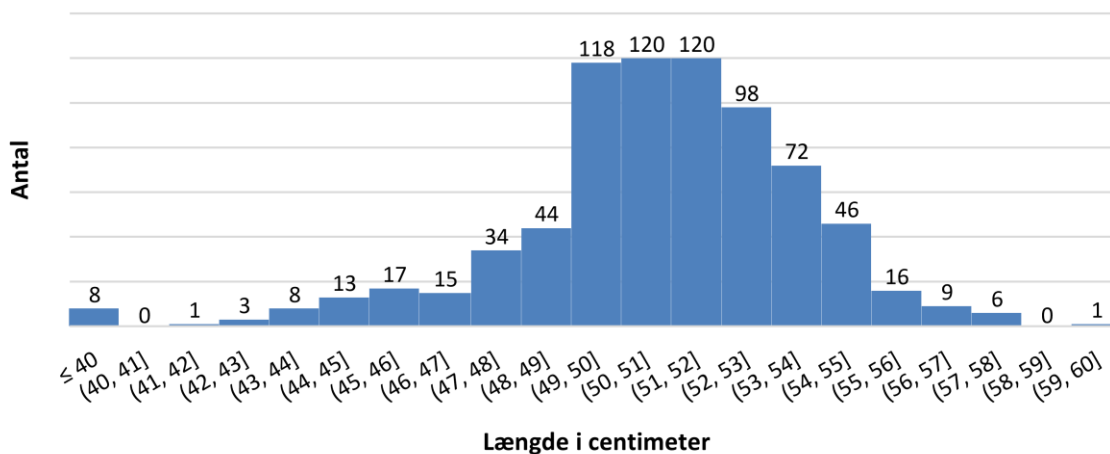
Figur 2.1: Fordeling af længde på nyfødte 2020

Gennemsnitslængden på børn født i 2020 var 51,22 cm.

Figur 2.2: Fordeling af længde på nyfødte

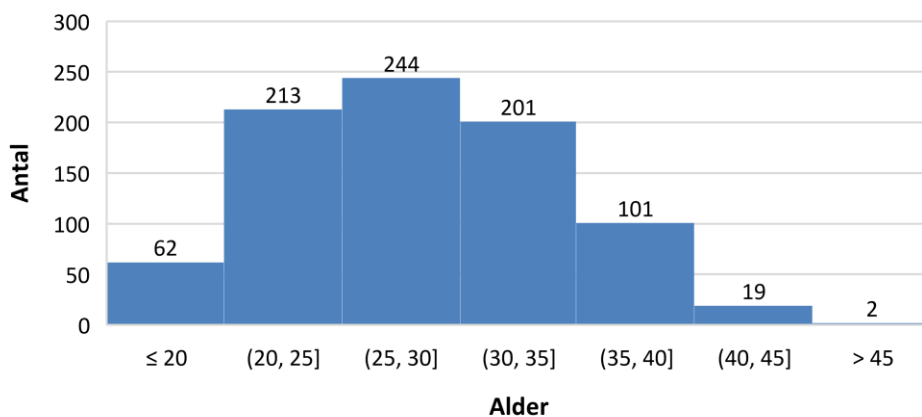

Gennemsnitslængden på børn født i 2021 var 51,14 cm.

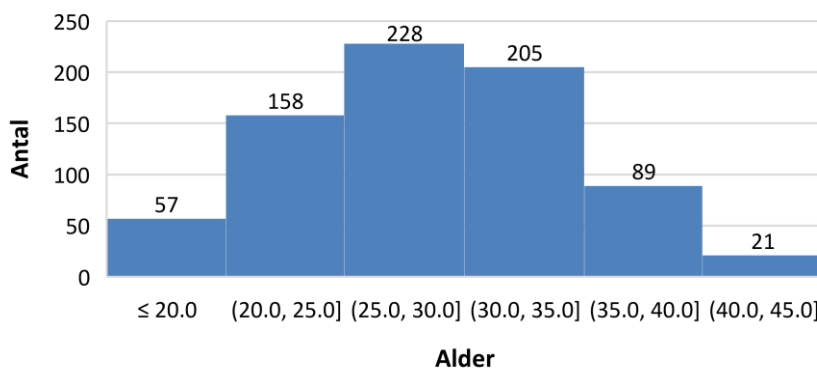
Moderens alder

Følgende figurer viser aldersfordelingen på fødende i 2020 og 2021.

Figur 3.1: Aldersfordeling af fødende i 20 Alder

Figur 3.2: Aldersfordeling af fødende i 2021

I 2020 var der 60 (7,2 %) fødende under 20 år, hvoraf en var under 15 år. Der var 21 (2,5 %) fødende over 40 år, hvor to var over 45 år.

I 2021 var der 57 (7,5 %) under 20 år og 21 (2,8 %) over 40 år.

Følgende tabel viser gennemsnitsalderen på fødende i Danmark og Grønland i 2020 og 2021.

Tabel 5: Gennemsnitsalder for fødende i Grønland og Danmark i 2020 og 2021

Land	Gennemsnitsalder	
	2020	2021
Grønland	28,2 år	28,7 år
Danmark	31,2 år	31,4 år

Kilde: Danmarks Statistik

Gennemsnitsalderen for fødende i Grønland var 28,2 år i 2020 og 28,7 år i 2021.

Gennemsnitsalderen i 2020 for førstegangsfødende var 24,8 år og i 2021 var den på 25,0 år. I 2020 var der 3 førstegangsfødende over 40 år og i 2021 var der en.

Udviklingen i Fødselstal i Grønland

Følgende tabel viser udviklingen i det totale antal levendefødte børn i Grønland de sidste 10 år.

Tabel 6: Antal levendefødte i Grønland pr. år

År	Antal levendefødte børn
2002	954
2003	879
2004	892
2005	886
2006	842
2007	853
2008	834
2009	895
2010	869
2011	821
2012	786
2013	820
2014	805
2015	854
2016	830
2017	853
2018	819
2019	849
2020	835
2021	761

Kilde: Grønlands statistik

Der ses en tendens til et faldende fødselstal i landet over en 20-årig periode. Det laveste fødselstal var i 2021. Som nævnt er der en lille variation i Landslægeembedets statistik sammenlignet med Grønlands Statistik.

Fødselskvotienter i Rigsfællesskabet

Følgende tabel viser antallet af fødsler per 1.000 kvinder i hver aldersgruppe i Grønland, Danmark og på Færøerne i 2020 og 2021.

Tabel 7: Antal fødsler pr. 1.000 kvinder i aldersgruppe fordelt på land

Alder	2020			2021		
	Grønland	Danmark	Færøerne	Grønland	Danmark	Færøerne
15-19	34,5	1,1	1,7	18,8	0,9	4,5
20-24	106,9	20,5	72,7	83,0	19,0	59,9
25-29	105,6	97,1	133,0	97,0	97,7	147,9
30-34	88,2	130,6	155,1	89,2	135,6	132,4
35-39	54,6	68,5	88,0	56,4	73,3	94,6
40-44	12,4	15,9	13,3	19,0	17,1	15,3
45-49	1,6	1,1	0,6	0,0	1,3	4,0
Total	2018,9	1674,7	2322,8	1817,0	1724,1	2292,7

Set i forhold til antal kvinder i den fertile alder var der flere fødsler på Færøerne og færre i Danmark sammenlignet med Grønland. Fødselskvotienten i Grønland faldt fra 2020 til 2021. I 2021 Grønland fik hver kvinde i gennemsnit 1,8 barn igennem den fertile alder, hvilket var lidt højere end i Danmark, men lavere end på Færøerne, hvor fødselskvotienten modsat de andre lande var stigende. I aldersgruppen 15 til 24 år var der langt flere fødende i Grønland, mens der var færre fødende i Grønland i aldersgruppen 30 til 39 år sammenlignet med de øvrige to lande i Rigsfællesskabet. I 2021 oversteg fødselskvotienten efter 40 årsalderen i Grønland de øvrige to lande.

Enkelt- og flerfoldsfødsler

Tabel 8.1: Fødselstype fordelt på køn i 2020

Køn	Enkeltfødsel	Tvillingefødsel	Trillingefødsel	Total
Pige	406	13	0	419
Dreng	415	7	0	422
Total (børn)	821	20	0	841
Totale (fødsler)	821	10	0	831

Tabel 8.2: Fødselstype fordelt på køn i 2021

Køn	Enkeltfødsel	Tvillingefødsel	Trillingefødsel	Total
Piger	394	6	1	401
Drenge	357	6	2	365
Total (børn)	751	12	3	766
Total (fødsler)	751	6	1	758

Der blev i alt født 841 børn i 2020, hvoraf 422 var drenge og 419 var piger. I 2021 var der 766 fødsler, hvor 401 var piger og 365 drenge. I 2020 blev der født ti hold tvillinger, mens der i 2021 blev født seks hold tvillinger og et enkelt hold trillinger. I 2020 var den ene af tvillingerne fra to hold tvillinger dødfødte. I 2020

udgjorde flerfoldsfødsler 10 ud af 831 (1,2 %) fødsler og i 2021 udgjorde flerfoldsfødsler 7 ud af 758 (0,9 %) fødsler.

Perinatal dødelighed

Følgende tabeller viser antal levende og dødfødte pr. 1.000 børn fordelt på køn.

Tabel 9.1: Perinatal dødelighed 2020

Køn	Total antal nyfødte	Dødfødte ¹	Proportion ²	Død 1. leveuge	Perinatal dødelighed ³
Piger	419	3	7,2	5	11,9
Drenge	422	3	7,1	4	9,4
Total	841	6	7,1	9	10,7

¹ Defineres som dødfødt eller død under fødsel efter gestationsalder 28 uger.

² Dødfødselsproportion defineres som antal dødfødte pr. 1.000 fødsler (levende og dødfødte efter gestationsalder 28 uger).

³ Perinatal dødelighed defineres som antal dødfødte og levendefødte, som døde indenfor 1. leveuge pr. 1.000 fødsler (levende og dødfødte efter gestationsalder 28 uger).

Tabel 9.2: Perinatal dødelighed 2021

Køn	Total antal nyfødte	Dødfødte ¹	Proportion ²	Død 1. leveuge	Perinatal dødelighed ³
Piger	401	2	5,0	5	12,5
Drenge	365	1	2,7	6	16,4
Total	766	3	3,9	11	14,4

¹ Defineres som dødfødt eller død under fødsel efter gestationsalder 28 uger.

² Dødfødselsproportion defineres som antal dødfødte pr. 1.000 fødsler (levende og dødfødte efter gestationsalder 28 uger).

³ Perinatal dødelighed defineres som antal dødfødte og levendefødte, som døde indenfor 1. leveuge pr. 1.000 fødsler (levende og dødfødte efter gestationsalder 28 uger).

I 2020 var der seks og i 2021 tre dødfødte børn, hvilket svarer til dødfødselsproportioner på henholdsvis 7,1 og 3,9 pr. 1.000 nyfødte. I 2020 var der ni og i 2021 var der 11 børn, som var dødfødte eller døde indenfor den første leveuge. Den perinatale dødelighed lå på henholdsvis 10,7 og 14,4 pr. 1.000 nyfødte.

Spædbarnsdødelighed

Spædbarnsdødelighed defineres som den andel af børn, der dør inden udgangen af deres første leveår set i forhold til antal levendefødte børn det pågældende fødselsår. Dødsfald blandt nyfødte inden 28 dage efter fødslen betegnes neonatal dødelighed.

Følgende tabeller viser antallet af nyfødte, som døde, indenfor 28 dage efter fødslen og den neonatale dødelighed samt antallet, der døde indenfor det første leveår pr. 1.000 levendefødte børn og spædbarnsdødeligheden.

Tabel 10.1: Perinatal, neonatal og spædbarnsdødelighed fordelt på køn i 2020

Køn	Levendefødte	Død < 28 dage	Neonatal dødelighed ¹	Død 1. leveår	Spædbarnsdødelighed ²
Piger	416	2	4,8	3	7,2
Drenge	419	2	4,8	3	7,2
Total	835	4	4,8	6	7,2

¹ Neonatal dødelighed defineres som antal dødsfald blandt levendefødte børn indenfor 28 dage efter fødslen pr. 1.000 levendefødte børn.

² Spædbarnsdødelighed defineres som antal dødsfald blandt levendefødte børn indenfor det 1. år efter fødslen pr. 1.000 levendefødte børn.

Tabel 10.2: Perinatal, neonatal og spædbarnsdødelighed fordelt på køn i 2021

Køn	Levendefødte	Død < 28 dage	Neonatal dødelighed ¹	Død 1. leveår	Spædbarnsdødelighed ²
Piger	399	3	2,5	5	12,5
Drenge	364	5	13,7	5	13,7
Total	763	8	10,4	10	10,5

¹Neonatal dødelighed defineres som antal dødsfald blandt levendefødte børn indenfor 28 dage efter fødslen pr. 1.000 levendefødte børn.

²Spædbarnsdødelighed defineres som antal dødsfald blandt levendefødte børn indenfor det 1. år efter fødslen pr. 1.000 levendefødte børn.

Den neonatale dødelighed i 2020 og 2021 lå på henholdsvis 4,8 og 10,4 pr. 1.000 levendefødte børn og den samlede spædbarnsdødelighed på 7,2 og 10,5 pr. 1.000 levendefødte børn.

Indgriben i fødsel

Følgende tabeller viser antal fødsler, hvor der blev grebet ind i fødslen i form af sektio (kejsersnit) eller forløsning med cup fordelt på de enkelte sundhedsregioner.

Tabel 11.1: Afslutning af fødsel fordelt på sundhedsregioner i 2020

Region	Vaginal	Cup forløsning	Akut sectio	Elektivt sectio	Ukendt	Total
DIH	420	10	51	19		500
Avannaa	167		2			169
Disko	2		1			3
Kujataa	43		5			48
Qeqqa	52	1	2			55
Sermersooq	49	2	1			52
DK					4	4
Total	733	13	61	19	4	831

Tabel 11.2: Afslutning af fødsel fordelt på sundhedsregioner i 2021

Region	Vaginal	Cup forløsning	Akut sectio	Elektivt sectio	Ukendt	Total
DIH	421	12	41	14		488
Avannaa	109	5	4			118
Disko	2					2
Kujataa	47	1	1			49
Qeqqa	56		5			61
Sermersooq	36	1	1			38
DK					2	2
Total	671	19	52	14	2	758

Alle elektive sektio begge år blev udført på DIH. I 2020 blev der planlagt forløsning ved sektio i 19 ud af 831 (2,3 %) fødsler og i 2021 i 14 ud af 758 (1,8 %) fødsler. I 2020 var andelen af fødsler, hvor der blev foretaget sektio 61 ud af 831 (7,3 %) fødsler, og i 2021 udgjorde forløsning ved akut sektio 52 ud af 758 (6,8 %) fødsler.

Følgende tabeller viser sammenhængen mellem indgriben i fødsel og dødfødte børn.

Tablet 12.1: Afslutning af fødsel i forhold til fødselsstatus i 2020

Afslutning	Dødfødt	Levende født	Total
Akut sectio	1	62	63
Cup forløsning		13	13
Elektivt sectio		19	19
Subacut sectio		1	1
Vaginal	5	735	739
Ikke registreret		5	5
Total	6	835	841

Tablet 12.2: Afslutning af fødsel i forhold til fødselsstatus i 2021

Afslutning	Dødfødt	Levende født	Total
Akut sectio		53	53
Cup forløsning		20	20
Elektivt sectio		17	17
Subacut sectio		0	0
Vaginal	2	670	672
Ikke registreret	1	3	4
Total	3	763	766

I 2020 blev 82 børn forløst ved sektio og i 2021 blev 70 børn forløst ved sektio, hvilket svarer til, at cirka en tiendedel af alle nyfødte blev forløst ved sektio begge år. Kun en enkelt ud af de dødfødte begge år blev forløst ved akut sektio.

Diskussion

Fødselskvotienter i regionerne

I 2020 og 2021 blev der henholdsvis født 841 og 766 børn med bopæl i Grønland, hvoraf en enkelt fødende begge år havde folkeregisteradresse i Danmark på fødselstidspunktet, men efterfølgende flyttede til Grønland. Der var i alt 831 fødsler i 2020 og 758 fødsler i 2021 inklusive kvinder med bopæl i Grønland, som fødte i Danmark. Set i forhold til antal kvinder i den fertile alder i de enkelte regioner blev der født færrest børn i region Disko og flest i region Sermersooq. Fødselskvotienterne var dog nogenlunde jævnt fordelt på regionerne, hvilket indikerer en relativt homogen tendens på regionsniveau.

Fødsler i forhold til fødesteder

I såvel 2020 som 2021 foregik cirka to tredjedele af fødslerne i den region, den fødende bopælsmæssigt tilhørte. Da der er store afstande i landet og få fødesteder, var det dog omkring halvdelen af de fødende i landet, som rejste for at føde. Der var henholdsvis 11 og seks i 2020 og 2021, som fødte i en by/bygd (Aasiaat og øvrige), der ikke var godkendt som fødested, hvilket primært skyldtes, at fødslen spontant gik i gang mere end tre uger før termin, som er det tidspunkt den fødende normalt rejser til fødebyen.

Udover Dronning Ingrid's Hospital (DIH), var Ilulissat det sygehus i såvel 2020 som 2021, der havde flest fødende uden bopæl i regionsbyen, og Sisimiut det sygehus med flest fødende med bopæl i byen. Da der er mange bygder i region Avannaa, og en stor del af de fødende fra region Disko tager til Ilulissat for at føde, var der relativt flere fødende på Ilulissat Sygehus, som kom udefra. Omvendt er der få bygder, som hører til regionssygehuset i Sisimiut sammenholdt med, at fødende fra Maniitsooq kommer til DIH for at føde, hvilket bevirkede, at der var relativt færre udefra, som fødte i Sisimiut.

Omkring to tredjedele af landets fødsler foregik på DIH, idet alle planlagte sektio og de fleste risikofødsler fra hele landet varetages her. Dette betyder også, at omkring halvdelen af de fødende på DIH kom fra en by/bygd et andet sted i landet end Nuuk.

Vægt og længde

Gennemsnitsvægten på nyfødte i 2020 var 3562 g og i 2021 var den 3571 g. Gennemsnitsvægten på de dødfødte lå under gennemsnitsvægten for levendefødte. Dette svarer til tal fra andre lande – og skyldes ofte at et barn med en lav gestationsalder ved fødslen er mindre levedygtigt (1). Dog er antallet af dødfødte med vægtregistrering for 2020 og 2021 i Grønland så lavt, at denne forskel ikke kan vurderes statistisk. Gennemsnitslængden på børn født i 2020 var 51,22 cm og i 2021 var den 51,14 cm. Det skal dog bemærkes, at længden er den mest upræcise måling, der foretages og kan afvige flere centimeter

Moderens alder

Gennemsnitsalderen for fødende i Grønland var 28,2 år i 2020 og 28,7 år i 2021, mens den i Danmark var henholdsvis 31,2 år og 31,4 år (2). Dette betyder, at grønlandske kvinder, der fødte i disse år, i gennemsnit var cirka tre år yngre end danske fødende kvinder. Dette må primært tillægges, at der i Grønland var flere unge mødre i aldersgruppen 15 til 24 år. Generelt sås en tendens til at grønlandske kvinder i højere grad end i Danmark får børn igennem hele den fertile alder.

Gennemsnitsalderen i 2020 i Grønland for førstegangsfødende var 24,8 år, hvor den i Danmark var 29,6 år. I 2021 var gennemsnitsalderen i Grønland på 25,0 år, mens den i Danmark var 29,8 år (2). Begge år fik kvinder i Grønland altså i gennemsnit deres første barn knap fem år tidligere end danske kvinder.

Udviklingen i fødselstal i Grønland

Det laveste fødselstal var i 2021. Der synes at være en generel tendens til nedgang i fødselstallet de seneste år, men da fødselstallet har ligget nogenlunde konstant fra 2003 til 2020, giver det dog ikke grundlag for at vurdere, om det er en statistisk nedgang eller om det skyldes tilfældig variation.

Fødselskvotienter i Rigsfællesskabet

Set i forhold til antal kvinder i den fertile alder var der flere fødsler på Færøerne og færre i Danmark sammenlignet med Grønland. At fødselskvotienten er lavere i Danmark, kan sandsynligvis forklares ud fra kulturelle faktorer omkring familieplanlægning og prævention. I Grønland oversteg fødselskvotienten de to øvrige lande i aldersgruppen 15-24 år, hvilket kan forklares med, at kvinder i Grønland generelt er meget unge, når de får deres første barn. Kultur, sociale faktorer og uddannelsesniveau, har øjensynligt indflydelse på, at kvinder i Danmark generelt får færre børn og i en højere alder (3). Det skal dog bemærkes at fra 2020 til 2021 er denne forskel reduceret betydeligt, da fødselskvotienten i Grønland er faldet samtidig med, at den er steget i Danmark. En del af forklaringen på den betydelige forskel mellem Grønland og Færøerne ligger sandsynligvis i den høje abortkvotient i Grønland, hvor Færøerne ikke har fri abort.

Enkelt og flerfoldsfødsler

I 2020 blev der født ti hold tvillinger, mens der i 2021 blev født seks hold tvillinger og et enkelt hold trillinger. I 2020 var den ene af tvillingerne fra to hold tvillinger dødfødt. Dette svarer til at der i 2020 var ti flerfoldsgraviditeter ud af 831 graviditeter (1,2 %) og i 2021 var der syv flerfoldsgraviditeter 758 graviditeter (0,92 %) i alt. I Danmark lå andelen af flerfoldsfødsler på 1,5 %, som var langt lavere end tidligere år (4). Fertilitetsbehandling samt høj alder hos den fødende øger chancen for flerfoldsfødsler. En del af forklaringen på forskellen kan være, at grønlandske kvinder får børn i en lavere alder sammenholdt med, at der ikke er samme grad af fertilitetsbehandlingstilbud i Det Grønlandske Sundhedsvæsen. Det er dog relativt små tal, som skal tages med forbehold.

Perinatal dødelighed

I 2020 og 2021 var der henholdsvis seks og tre dødfødte børn. Dødfødselsproportionen var i 2020 på 7,1 pr. 1.000 nyfødte og i 2021 på 3,9 pr. 1.000 nyfødte. Dødfødselsproportionen var den samme blandt piger og drenge i 2020, mens den i 2021 var højere blandt piger. Tallene er dog meget små, hvorfor der ikke kan tillægges sammenligningen mellem kønnene nogen gyldighed.

I alt var der fem fødsler, som foregik på ikke-godkendte fødesteder, hvor barnet var dødfødt eller døde lige efter fødslen. Der var dermed relativt flere dødfødsler på ikke godkendte fødesteder. Dette kan dels skyldes ikke specialiserede kompetencer hos sundhedspersonale eller at det primært var kvinder, som fødte for tidligt, der fødte på ikke godkendte fødesteder. En lav gestationsalder kan i sig selv øge risikoen for et dødfødt barn. Modsat kan mistrivsel/misdannelser hos barnet øge risikoen for tidlig fødsel og dødfødsel (1).

Den samlede perinatale dødelighed lå i 2020 på 10,7 pr. 1.000 nyfødte og i 2021 på 14,4 pr. 1.000 nyfødte. I 2020 udgjorde dødfødte den største andel af den perinatale dødelighed, mens dødsfald indenfor den første uge i 2021 udgjorde cirka tre fjerdedele af den samlede perinatale dødelighed. Tallene er dog meget små, hvorfor der ikke kan tillægges sammenligningen mellem årene nogen gyldighed.

Spædbarnsdødelighed

Den samlede spædbarnsdødelighed i 2020 lå på 7,2 og i 2021 på 10,5 pr. 1.000 levendefødte børn. Samme år lå den i Danmark på henholdsvis 3,2 og 3,1 pr. 1.000 levendefødte børn (5). Tallene indikerer, at spædbarnsdødeligheden er mere end det dobbelte i Grønland. Da de grønlandske tal er meget små, skal denne sammenligning dog tages med forbehold. Det samme gælder forskellen mellem årene, da et enkelt eller to dødsfald, ændrer beregningen af dødfødselskvotienten betydeligt.

I Grønland lå den neonatale dødelighed på 4,8 og 10,4 pr. 1.000 levendefødte børn. I Danmark lå den neonatale dødelighed i 2020 og 2021 på henholdsvis 2,8 og 2,6 per 1000 levendefødte børn (5), hvilket indikerer at den neonatale dødelighed er højere i Grønland sammenlignet med Danmark. Igen skal de relativt små tal tolkes med forbehold. FN har defineret en målsætning for alle lande om, at den neonatale dødelighed maksimalt skal være 12 dødsfald per 1.000 levendefødte børn i 2030 (6). Grønland lever dermed op til dette mål.

Indgriben i fødsel

På landsplan endte mindre end hver tiende fødsel med elektivt eller akut sektio. Der var relativt flest udførte sektio på DIH, som ligger lidt over landsgennemsnittet. Dette kan forklares med, at elektive

(planlagte) sektio henvises til DIH – samtidig med at risikofødsler henvises til DIH, hvor der er større risiko akut sektio. Kun en enkelt ud af de dødfødte begge år blev forløst ved akut sektio. Der synes ikke at være sammenhæng mellem forløsningsmetode og dødfødsler.

Hyppigheden af sektio i Grønland er langt lavere i Danmark, hvor andelen af sektio er over det dobbelte (20-21 %) af Grønland. I Grønland må det primært tillægges en lav andel af elektive sektio. I Danmark udgør andelen af elektive sektio cirka halvdelen af alle sektio, hvor andelen i Grønland kun udgør omkring en femtedel af alle sektio (7).

Referencer

1. Chawanpaiboon S, Vogel JP, Moller A et al. Global, regional, and national estimates of levels of preterm birth in 2014: a systematic review and modelling analysis. *Lancet Glob Health* 2019; 7(1): 37-46.
2. [Statistikbanken](#)
3. Crosignani PG, Fanti M. Europe the continent with the lowest fertility. *Human Reproduction Update* 2010; 16 (6): 590–602
4. [NYT: 35 pct. færre tvillingefødsler end for ti år siden - Danmarks Statistik \(dst.dk\)](#)
5. [Døde efter område, alder og køn - Statistikbanken - data og tal](#)
6. <https://www.dst.dk/da/Statistik/temaer/SDG/globale-verdensmaal/03-sundhed-og-trivsel/delmaal-02/indikator-2>
7. [Kejsersnit - Patienthåndbogen på sundhed.dk](#)

Bilag 1

Oversigt over fødsler på ikke godkendte fødesteder i 2020

By	GA	Vægt	Fødselens status	Årsag til at føde i by/bygd	Fødselshjælper
Maniitsoq	34 + 5	2980 g	Levendefødt Akut sektio	Planlagt fødsel i Nuuk Præterm fødsel Overflyttet til Nuuk efter fødsel	Obstetiker Fødselsassistent
Maniitsoq	37 + 1	3255 g	Levendefødt Vaginal	Planlagt fødsel i Nuuk Præterm fødsel	Fødselsassistent
Maniitsoq	36 + 2	3430 g	Levendefødt Vaginal	Planlagt fødsel i Nuuk Præterm fødsel Overflyttet til Nuuk efter fødsel	Jordemoder fra Nuuk
Maniitsoq	35 + 6	3360 g	Levendefødt Vaginal	Planlagt fødsel i Nuuk Præterm fødsel	Fødselsassistent
Maniitsoq	35 + 1	2815 g	Levendefødt Vaginal	Planlagt fødsel i Nuuk Præterm fødsel	Fødselsassistent
Aasiaat	36 + 6	2930 g	Levendefødt Vaginal	Planlagt fødsel i Nuuk Præterm fødsel	Jordemoder
Aasiaat	24 + 4		Levendefødt Vaginal Død lige efter fødsel	Planlagt akut evakuering til Nuuk Præterm fødsel Overflyttet til DIH, hvor barnet dør	Jordemoder
Uummanaq	39 + 3	3980 g	Levendefødt Vaginal	Beslutning om at føde i hjemby	Jordemoder
Savissivik	35 + 0	2800 g	Levendefødt Vaginal	Planlagt fødsel i Ilulissat Præterm fødsel Overflyttet til Qaanaaq efter fødsel	Bygdearbejder
Maniitsoq	36 + 3	3260 g	Levendefødt Vaginal Misdannelse	Planlagt fødsel i Nuuk Præterm fødsel	Fødselsassistent
Kummiit	32 + 2	1550 g	Levendefødt tvilling Vaginal Død dagen efter fødsel	Planlagt fødsel i Nuuk Præterm fødsel	Bygdearbejder
Kummiit	32 + 2	1840 g	Dødfødt tvilling Sædefødsel	Planlagt fødsel i Nuuk Præterm fødsel	Bygdearbejder

Bilag 2

Oversigt over fødsler på ikke godkendte fødesteder i 2021

1	Kullorsuaq	31 + 2	1295 g	Levendefødt Vaginal	Planlagt fødsel i Ilulissat Præterm fødsel Evakueret til Nuuk efter fødsel	Bygdearbejder
2	Ittoqqortoormiit	34 + 6	1954 g	Levendefødt Sædefødsel Død lige efter fødsel Misdannelse	Planlagt fødsel i Nuuk Præterm fødsel	Sygeplejerske
3	Paamiut	36 + 0	3300 g	Levendefødt Vaginal	Planlagt fødsel i Nuuk Tidlige veer	Jordemoder
4	Aasiaat	25 + 4	1090 g	Levendefødt Vaginal Død lige efter fødsel	Planlagt fødsel i Nuuk Præterm fødsel	Jordemoder
5	Aasiaat	35 + 0	2910 g	Levendefødt Vaginal	Planlagt fødsel i Nuuk Præterm fødsel	Jordemoder
6	Maniitsoq	31 + 5	2346 g	Levendefødt Vaginal	Planlagt fødsel i Nuuk Præterm fødsel Evakueret til Nuuk efter fødsel	Fødselsassistent

Resumé

I 2020 og i 2021 var der i alt henholdsvis 841 (422 drenge og 419 piger) fordelt på 831 fødsler og 766 (401 piger og 365 drenge) fordelt på 758 fødsler. Cirka to tredjedele af fødslerne foregik på Dronning Ingrid's Hospital i Nuuk, hvilket ikke afspejlede det underliggende befolkningsgrundlag i regionen, da fødende fra andre regioner blev henvist hertil. Regionssygehuset i Ilulissat varetog herudover et betydeligt antal fødsler.

Begge år foregik cirka to tredjedele af fødslerne i den region, den fødende bopælsmæssigt tilhørte. Det var var det dog kun lidt over halvdelen, som ikke skulle rejste for at føde. I 2020 var der 11 kvinder og i 2021 seks kvinder, som fødte i en by eller bygd, der ikke var godkendt som fødested.

Gennemsnitsvægten på nyfødte i 2020 var 3562 g og i 2021 3571 g.

Gennemsnitsalderen for fødende var 28,2 år i 2020 og 28,7 år i 2021.

I 2021 var fødselstallet det laveste i en 10-årig periode, og set over en 10-årig periode har det været let faldende.

Set i forhold til antal kvinder i den fertile alder var der flere fødsler på Færøerne og færre i Danmark sammenlignet med Grønland. Der var langt flere fødende i Grønland i aldersgruppen 15 til 24 år og efter 40 års-alderen sammenlignet med de øvrige to lande. I gennemsnit var fødende kvinder i Grønland cirka tre år yngre end danske fødende kvinder.

I 2020 blev der født ti hold tvillinger, mens der i 2021 blev født seks hold tvillinger og et hold trillinger.

I 2020 var der seks og i 2021 var der tre dødfødte børn. Den samlede spædbarnsdødelighed i 2020 lå på 7,2 og i 2021 på 10,4 pr. 1.000 levendefødte børn.

Lidt under en tiendedel af fødslerne endte med sektio begge år. Der synes ikke at være sammenhæng mellem forløsningsmetode og dødfødsler.